

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
care de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” TE 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENII
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tt. 1513
Abonamentul anual lei ... Autorități și Societăți lei
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 28 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 8 Aprilie 1944

Anul 107

Nostalgia străinătății

de Dr. I. Gârbacea

Prof. la Acad. Com. Cluj-Brașov

Se întâmplă foarte rar ca în aceeași gazetă și chiar în același număr să se publice deodată două dări de seamă despre aceeași conferință. O asemenea raritate s'a produs cu o conferință ținută la Sibiu de un profesor universitar având titlul „Nostalgia Tinereții”.

Cum această nostalgie se referea la anii de studii petrecuți la Paris, titlul ar fi putut fi și cel de sus.

Era o modă și credeam că nu mai e și azi ca să laudăm tot ce e străin și să disprețuim tot ce e dela noi: începând cu învățământul și terminând cu orașele.

Aș ruga pe fostul conferențiar să facă așa cum am făcut și eu mai anul trecut drumul în prelungirea Strada Lăpusneanu din Iași la dreapta în sus spre Copou și să cerceteze cu amănunțime tablăsele puse la poarta vechilor case boierești, acea boierime moldo-veană care, deși locuia la moșie, avea și la Iași o casă, o casă pe seama lor, și apoi pe această stradă erau numai casele celor mai de seamă boieri moldoveni.

Să repete apoi proba în Bârlad, în Galați, în Tecuci, în Roman, ca să nu mai vorbim de Buzău și Botoșani.

Va avea astfel ocazia să vadă urmările reclamei ce s'a făcut străinătății. Pentru că povestea cu nostalgia nu e nouă. În scrisorile lui Ion Ghica este una a lui Vasile Alexandri, în care acesta e sfătuit ca de câte ori poate... să-și facă geamantanul și la drum.

Stația ultimă Parisul, fie chiar și cu diligența. După o sută de ani de îndemnuri la drum, azi culegem roadele.

Și se mai găsesc și azi oameni care să continue această reclamă, cu două dări de seamă — exagerat de elogiase. Iată ce nu mai pot pricepe. Să ne mai mirăm că nu au despre noi decât păreri analoge.

Din aceste motive mica statuie ridicată la Sinaia unui beizadea Sturza, îmi pare cu atât mai mare, cu cât acesta a avut curajul să spună că Sinaia face cât Elveția, și Călimăneștii mai mult ca Vichy.

Domnitorul Carol, a și dovedit aceasta, zidind hoteluri cel puțin egale în aspect și confort, nu numai la Govora și Călimănești dar și la Slănic și Tekirghiol.

Dar moda străinătății a fost mai tare, și până nu ne-a desființat boierimea și negustorimea nu s'a lăsat.

Acest mic adaus aș fi avut de făcut entuziastei conferințe dela Sibiu, care a reușit a deschide poarta tinerețului auditor, ca neapărat, de îndată ce se vor deschide granițele, să nu se oprească decât în Cartierul Latin.

Cele mai de seamă familii sibieni, pot fi asemănați cu acele ale Iașului, pentru că după întregirea neamului, tocmai pentru a ține pas cu moda, și-au trimis copiii, — băieți și fete — la Paris și Nancy.

Cum s'au întors de acolo, câți s'au mai întors și cu ce s'au întors, aceasta e o mai grea întrebare.

Și mai ales cât a costat aceasta.

FRUNTEA SUS

de I. Bozdog

Ceasurile grelelor încercări ce i-s hărăzite neamului să le trăiască sunt cu adevărat săptămâna Patimii.

Subt apăsarea chinuitoarelor umilirii din 1940 încă de o parte, cu frontierele sguđuite din nou în părțile pentru a căror refacere n'am cruțat nicio jertfă și unde ne-am îngropat în temele floarea tinerețului, cu sute de mii de izgoniți din căminurile lor pe toate drumurile, cu dărâmaturi și flăcări în Capitala Țării, inima noastră, tristă peste orice măsură, se strânge de durere, dar svâcnirile ei ne impun mai mult ca oricând să ne stăpânim durerea și indignarea. Să purtăm crucea destinului neamului cu aceeași nestrămutată încredere în viitorul nostru ca în toate grelele clipe ale trecutului.

Ținuta noastră omenească din todeauna față de prieteni și dușmani, deopotrivă, nu ne-o vor putea schimba nici aceste chinuitoare clipe și nu ne vom pierde cumpătul și dreapta judecată care ne învață să ne menținem echilibrul sufletesc și să nu judecăm interesele neamului prin prisma suferințelor noastre personale.

Primejdiile sunt mari și glasurile de sirene amăgitoare nu ne pot inspira nici turna încredere, căci ni se răpește sau ține în robie de o parte și de alta glie sfântă din patrimoniul nostru strămoșesc.

Noi nu ne putem nici schimba structura sufletească nici preface în negustori și transacționiști ai pământului țării.

Din tragicele clipe ale fatalelor zile de 30 Aug. 1940 niciuna nu mă doare mai profund și nu-mi umilește mândria națională ca și amintirea unui fragment de convorbire avut cu un vechiu coleg al meu.

Oricât de brutală și neașteptată a fost lovitura de călău, totuși am simțit din prima clipă că efectul ei trebuie să fie trecător și că nedreptatea se va repara atâta vreme cât neamul va avea conștiința vie și a nedreptății făcute și a drepturilor sale veșnice asupra pământului de veci și în veci românesc.

Vorbele de mângâiere însă ale colegului meu care, făcând socoteala negustorește, îmi spunea: — De ce atâta întristare? — doar voi veți trăi mai departe, pe pământul liber al țării, iar ca neam suntem mai tari ca în 1916, când aveam aceleași hotare (adică fără Basarabia și Bucovina), iar azi avem și o jumătate de Ardeal? aceste vorbe m'au durut mai mult decât dictatul dela Viena.

Dispera poate un neam numai atunci când el rămâne fără ideal sau când își cântărește viitorul în funcție de bunurile pe care îi este indiferent cum le are și stăpânește.

Pentru noi fiecare pumn de țărână din hotarele drepte și etnice ale neamului are aceeași valoare eternă și a renunța la ele sau a cădea de acord asupra negocierilor: este vânzare de țară și strămoși.

Vorbe de oameni simpliști se aud adeseori: ținutul x, n'are conștiința românească, deci fără el e mai bine.

Cine poartă vina, dacă lipsește undeva simțirea românească? nu noi toți? A găsi motive de a-ți adormi conștiința este treabă de negustori ai integrității neamului.

Cât de înălțătoare sunt rândurile sfâșietoare ale altui prieten, născut pe pământul Vechiului-Regat, care n'are nicio altă durere și preocupare mai mare ca reîntregirea pământului transilvan; fără care el nu poate trăi. Acesta i-a fost idealul copilăriei și este ținta și scopul final al vieții sale. Aceeași credință nestrămutată și poruncă se desprinde și din rândurile unui abonat din Cernăuți, care în învălmășagul durerii, scrie: trimiteți gazeta la..., trăiască Transilvania!

Idealul pentru integritatea țării trebuie să înflăcăreze inimile tuturor Românilor, oriunde și între orice greutăți am trăi de prezent.

După aceste clipe de încercări noi suntem siguri de ziua Invierii.

Deci: fruntea sus!

Puterea morală

de dr. N. Căliman

Indivizii sunt ridicați și susținuți la suprafața societății prin puterea lor morală. S'ar părea de multe ori în viața de toate zilele, că lucrurile s'ar petrece altcum. Nu odată întâlnim indivizii ridicați cu totul prin alte mijloace și alte însușiri, decât prin puterea lor morală. Și vedem iarăși indivizi cu puternice resurse morale aproape scufundându-se în valurile vieții.

Totuși aceasta este numai o aparență. Fiindcă până la urmă cei dintâi de cele mai multe ori se duc la fund, iar cei din urmă ies la suprafață, mai curând sau mai târziu. Puterea morală iese învingătoare și în viața de toate zilele.

Și puterea morală iese învingătoare și în viața popoarelor.

Popoarele trăiesc, se ridică, și înving mai mult prin puterea lor morală, decât prin cea materială și cea înarmată. Nu numai azi, ci în toate timpurile. Exemple sunt multe în trecut. Și le avem și azi.

Oricât, privind în mod obiectiv evenimentele zilelor noastre, nu poate să nu aibă impresia precisă, că azi popoarele mici, fără puteri și fără arme nămicitoare, stau pe un fundament moral mult mai puternic, decât îl au popoarele mari.

Popoarele mari, care stau azi în luptă pe viață și moarte, toate, fără deosebire, au cristalizate anumite principii pentru care luptă. O nouă așezare a lumii de după războiu.

Fiecare dintre ele însă, fără deosebire, în dosul firmei, afișată cu litere

Continuare în pagina 3-a

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Intoarcerea de pe front

Când vrea Dumnezeu...

de

Ion Colan

Numai din turnul bisericii dela Adschim-Ushkai se poate face, ca lumea, dispozitivul de ansamblu al com-paniilor lor plotoanelor.

— Hai Goșa, să-l facem.

— De făcut îl fac eu, dar de vreme ce mergem împreună, pluralul facem e la locul lui.

Trecem prin grădinile care ne despart de biserică, intrăm în ea — nu mai are nici uși, nici geamuri — tân-

dălim o vreme pe scenă, pe urmă, viol, hai sus pe scările repezite ale turnului. Tocmai sus, o ușă ca de pod, prin care se pătrundea în podulețul turnului, unde bărnele și căpriorii se îmbină în con, susținând tabla acoperișului. În tablă o gaură, cât ar intra trupul unui creștin din timpul persecuțiilor.

Capul se poate scoate afară prin tabla stâșiată de un proiectil; scaun, un căprior. Goșa întinde port-harta în

care avem hârtie milimetrică, creioane colorate, triunghiul de celuloid și busola „Bezard”.

Pe jumătate deasupra tablei de acoperiș, satul, văzut de sus, pare cu altă înfățișare: mult mai accidentat decât crezusem; numai gropi, numai depresiuni, numai râpi.

Trage coordonatele, fixează unitatea de măsură a distanțelor, pune Nordul... E de-abia unsprezece dimineața și-i un soare numai bun de plajă.

*

Ce drag ni-i soarele! Il adunăm în noi de cum răsare din mare, până se afundă din nou în valuri; îl așteptăm, cum își așteaptă iubitul dragostea. Ni-i dor de căldura lui, de scânteierile pe care le pune în rouă, de vâlvătaia în care apune. Cu cât te afunzi mai mult în însingurări, cu atât te ridici mai mult spre soare, singurul care mai poate aduce căldură, acolo unde de mult nu mai este.

Arde tinicheaua roșie a bisericii din Adschim-Ushkai, încinsă de căl-

INSTANTANE

Vremuri apocaliptice

O femeie dintre cunoscutele mele, o bătrână firavă, citește regulat biblia. Mai bine zis: o are deschisă pe masă iar alături de ea o hartă, harta lumii, tot deschisă și plină de sublinieri, de puncte și tot felul de semne. Aceste semne le găsești — dacă te uști — și în pasajele biblice, în textul apocalipsului, semne făcute cu mâna ei, care confirmă pe hartă ceea ce Sfântul Ion în vizunile sale a văzut și a mărturisit. Totul coincide exact cu litera sfântă. Cutremurul din America, din Turcia, foamea din China, războiul cel groaznic care-l trăim, cu toate fazele lui, dispariția unor insule pe care de asemenea le-a găsit bătrâna mea pe hartă după indicațiile biblice, și apoi fuga popoarelor, goana aceasta oarbă din fața primejdiei, din fața morții, toate, toate sunt înscrise cu literă mărunță în apocalips. E scris acolo între altele: rugați-vă lui Dumnezeu să nu fie fuga voastră iarna.

Au fost rugile poate neascultate, sau nu se mai știu oamenii ruga, de au trebuit să pornească la drum pe vânt și pe vifor, în vagoane deschise, să-i troienească neaua cum le-a troienit amarăciunea sufletele. Cine a văzut un tren de acesta și popasurile prin diferite gări, tristețe popasuri ale unor oameni care ieri erau bogăți, aveau de toate, iar astăzi strâng în mica legătură ce bruma au mai putut salva. Ce mai poți salva când auzi pocnete de armă la câțiva pași de casa ta, ce mai faci atunci? Fugi, așa cum te găsești, fără pălărie, fără panton, năuc de groază, cu singurul gând limpede: să-ți mântui viața. Te miri atunci că o femeie a sosit la Brașov în gară strângând în mână un fier de călcat? O altă femeie ducea într'un coș acoperit patru cățeluși. Nu s'a îndurat să-i lase să piară acolo. Animale, copii, sunt bagajul cel mai greu acum. Pentru cele dintâi considerația omului n'a fost niciodată prea mare. Dar copiii? Să-i vezi pierind striviți sau înghitați. Să-i vezi cum îl coboară din tren la prima stație, îi întind pe peron pentru ca autoritățile respective să-și facă datoria creștinească și să-i îngroape, iar trenul, părinții, rudele merg mai departe. Așa e fuga din fața catastrofei, din fața morții.

Când întâlnești prin gări pe acești oameni, care au putut supraviețui acestor fel de încercări și n'au murit și nu-i auzi râcnind ca fiara nici ruându-și părul din cap, ai certitudinea că prin ei trăiesc moșii și strămoșii noștri care cu veacuri înaintea au bătut și ei cărările aceste triste fugind din fața hoardelor sălbatice.

Și totuși se găsesc încă oameni care în fața acestor frați de-ai lor năpăstuiți zăvorăsc porțile și nu se îndură să le facă un locșor, în căminurile lor calde și încăpătoare.

În cazuri de acestea autoritățile în drept trebuie să procedeze cu mai multă energie. Porțile închise să fie doborâte la pământ și ușile scoase din fâșni.

Ecat. Pitiș

Transilvania și conștiința noastră națională

III.

de L. Diculescu

De altfel cu o limpezime surprinzătoare susține aceeași obârșie, chiar pentru celelalte limbi romanice și accentuează importanța dialectelor în formarea limbilor.

Minunata intuiție abia după o sută ani a fost recunoscută.

Cărțile timpului erau dogme naționale. Fără îndoială, în metodele acestor fii ai Transilvaniei vor fi unele lucruri greșite, ciudățenii, exagerări — cum voiți să le ziceți — dar substanța care neliniștea sufletele lor era cea mai adevărată realitate. Deci nu vă opriți la suprafața lucrurilor, la acele strigăte de oameni adânc măhniți, ci căutați dedesubt, unde era esența vieții și unde pulsa neînfrânta realitate istorică.

Sunt primii între învățații români care gândesc serios la formația spirituală a poporului. Mulțumită acestei frământate epoci culturale, mai mult decât literare, învățământul național devine un bun popular și a fost răspândit între toți Români.

Maestrul, cu rezultatele cele mai concrete, a fost Gheorghe Lazăr din Avrig, marele și înflăcăratul suflet al școlii naționale. A fost primul care a avut curajul să învețe și să explice în limba română tot ceea ce constituia materie didactică.

Timpuri de adevărată glorie națională!

Mai mult ca oricând se deschideau orizonturile literaturilor clasice. Se formează gustul pentru marile literaturi moderne.

De fapt, se îmbrățișează toate disciplinele culturale, dar aveau mai multă încredere în filologie și istorie. Acestea se cultivau cu mai multă stăruință, fiindcă pentru conștiința națională erau mai potrivite să satisfacă idealurile sale.

În inima acestor doctrine se lămură substanța etnică a existenței noastre.

Cine meditează asupra culturii noastre moderne, fără să vrea, va avea în față acel conținut istoric plin de latinitate. Aci înăuntru încolțiră anume atitudini spirituale, — clipe de muncă istovitoare pentru a intra în istorie cu ființa noastră, cu conștiința noastră națională.

Iată de ce latinism și latinitate nu sunt numai simple distincțiuni culturale sau denumiri ale speculației abstracte, ci realități istorice adânc trăite, stropite cu trudă și sânge.

— Sfârșitul în numărul viitor. —

Ceas de noapte

Aici a fost cetatea... să ne oprim de vrei,
De mine mai aproape te strânge și-au dat să treacă
De-acuma, din uitare, rădvan'e'n clopoței
Și Doamnele mirate cu frunți de promoroacă.

Răsare, uite, luna, o chivară uilată
De nu știu care duce care-a trecut cândva —
Și ca și noi la poarta de stele luminată
A închinat iubirii și s'a săltat în șea.

Vezi parcul, Cavalerul aici s'a snucis,
Subțire ca o spadă, cu șold de chiparoasă
Și-acuma amintirea îl mai aduce'n vis,
Valsând o piruetă cu fosnet de mătăasă.

Ce singuri și ce tristă-i tăcere ta acum.
De m'ai întinde mâna ușor să mă cuprinzi,
Ș'ar destrăma mirarea în suflet ca un fum
Și sparge-s'ar minunea în cioburi de oglinzi.

Ce veac se stinge'n ochi-ți cu'nfiorări încete;
Și moare ce'nserare în părul ca pădurea,
În care-un Prinț fugarnic și răslețit de cete,
Înalt, din zare lunii i-a fost furat săcurea?

Cu liniștea ce suie albastre scări în noapte,
Ne plcură în suflet și'n ani un vin burgund —
În zale cavalerii ne-ajung pe drum de lapte
Și ca în vechi castele în inimi ni s'ascund.

Lucian Valea

Predici în pustiu

Efortul zilnic

Nu ne dăm bine seama, că tocmai cum mâncăm, ne spălăm, ne îmbrăcăm, mergem la slujbă, ne cttim zlatele în fiecare zi, tot așa în fiecare zi trebuie să ne îngrijim și de sufletul nostru. Fizicul, intelectul corect, complet sau mai puțin corect și complet, cât de cât, tot au parte de o zilnică străduință din partea noastră, dar moralul, cu alte cuvinte acele calități ale sufletului care singure fac vleața frumoasă și demnă de trăit, acestea nu au parte de niciun fel de efort din partea noastră sau și dacă din când în când ne aducem aminte de ele, nu știm că în flece zi trebuie din nou să le cucerim.

Mă-aduc aminte de o recomandare a unui filosof german, (Lhotzky), scriind despre căsnicie: „Dacă vrei să ai o căsnicie ideală, trebuie în flece zi să te străduiești ca pe vremea logodnel tale să-ți cucerești prin atenție și amabilitate soția ta”. Tot așa este cu toate acele virtuți sufletești, menite să ne dea acel echilibru stabil așa de aproape de ceea ce numim fericire.

Drumul de urmat este clar. Cum te pregătești pentru un mare examen, hotărârea întâi și apoi studiul zilnic, așa și cu examenul moral al sufletului nostru: pregătire zilnică ca abia după un șir lung de ani să ne putem lua o diplomă, care ca și orice altă diplomă în vleață trebuie mereu întreținută prin studii și cunoștințe noi, și mai ales prin deprinderi zilnice. Care avocat care nu pledează decât odată pe an, care medic dacă părăsește clientela, care pantofar dacă nu mai face ghete, care profesor, dacă își părăsește catedra, își poate păstra cunoștințele întregi ale diploma sale?

Să te scoți în flece zi cu hotărârea de a fi mai bun, mai lertător, mai senin, mai surzător, mai împăclitor, decât ieri! Nu ajunge numai hotărârea de a nu te mai supăra, de a nu fi niciodată violent, de a nu mai rosti niciun cuvânt aspru de ocară, de a avea veșnic surâsul pe buze, de a fugi de ciuveliri și pierderea inutilă de vreme, de a te transforma într'un erou tăcut, care fără murmur suportă toate încercările sorții, de a renunța la comoditatea ta, azi când fratele tău mai tânăr, nu are pe front nici gând nici mâncare caldă, nici pat cald, ci zilnic, să practice aceste virtuți în miile de ocazii pe care are fiecare zi grăjă să ți le ofere.

Nu va merge spontan, vor veni chiar deseori recidive cu explozii de violență și răutate, dar te vei căi și vei începe din nou și în cele din urmă vei fi învățat așa de bine materia, că aceste grele virtuți creștinești se vor transforma în acte reflexe morale, după cum în oamenii netrecuți prin școală morală lucrează spontan mânia, așa va lucra în tine spontan și bunătatea, lertarea, uitarea ofenselor, blândețea, răbdarea, nădejdea. Nu uita, că și Dumnezeu este alături de tine când te străduiești spre desăvârșirea morală.

Dr. M. Suciu-Sibianu

dura unui astru ce-și înfinge razele perpendicular pe ea.

Să arză!

În aer, de căldură, plutește Apa Morților. De-aici se văd amândouă mările și în fund, spre stânga, vinete, se deslușesc malurile peninsulei Taman și, mai lămurit, insula Kossa-Ciușka din fața strămtorii Kerci.

*

Goșa a așipit pe-o barmă, jos, cu aparatul „Rolleicord” după gât. E așa de tânăr acest Goșa Craia și așa de frumos! Ceea ce nu va fi un motiv ca după câteva luni să nu moară. Și el, și Moacă vin bucuroși oriunde și se duc oriunde-i trimitem, cu nu știu ce dragoste care-mi face bine. Nu-i vezi pe băieții aceștia niciodată triști, și niciodată despărțiți. Când le vine rândul la aducerea alimentelor, s'au aranjat să meargă împreună. Pe linie împreună se duc, în diferite misiuni tot laolaltă. Pare că sunt legați prin acea frăție de cruce, legătură ce merge până la sacrificiu. Noi știm de mult că sunt nedespăr-

țiți. de aceea nici nu ne gândim să le stricăm camaraderia. Doar când e vorba de drumuri scurte de tot, ca acesta de azi — câțiva zeci de metri, atunci îi mai izolăm. E așa de sigur că în clipa asta, când Goșa a așipit, se gândește la Moacă, după cum și Moacă de-abia așteaptă să-i revină Goșa al lui.

*

În linii mari dispozitivul e gata. O să iasă o schiță, de-i fac praf pe cei dela regiment!

Pe front tot timpul am avut boala hărților și schițelor. Hărțile să le toaletez, adică să scoți în evidență caracteristicile terenului. Stând toată ziua cu nasul în ele, ajungi să cunoști toate localitățile, toate văile, toate podurile, încât rămâi cu impresia că ai copilarit în Crimeea și prin peninsula Taman. Iar o schiță mărită pe hârtie de calc, îți dă nu știu ce satisfacție de copil, care a reușit să-și facă o jucărie după modelul văzut la alții.

Hărțile sunt numerotate și au nume după localitatea centrală din hartă.

Toate le cunoști, plus că le mai ai însemnate într'un carnet, fiecare acolo unde vine.

Schița dispozitivului dela Adschim-Ushkai făcută după teren, urma să fie confruntată cu harta și apoi definitivată pe hârtie de calc.

Urma să mai fie pus pe hârtie sectorul căpitanului Tănase, când s'a întâmplat ceva cu totul neprevăzut, așa cum neprevăzute sunt toate aici.

Germanii aranjaseră Rușilor din grote un festival în toată regula. La toate grotele mari puseră bombe de avioane de câte 250—500 de kilograme, câte 2-3 legate unele de altele — îngemănate — și, ceea ce nu mai făcuseră până acum, le-au dat foc la toate odată, astfel ca cei dinăuntru să nu se mai poată refugia decât ori spre centrul orașului lor subteran ori, izbiți de presiunea aerului, de schije și așchiile de stânci, să fie decimați ca guzganii.

Prăpădul declanșat ne-a surprins pe acoperișul bisericii, până la mijloc

afară din pod. Schije, pământ, pietre curgeau din cer, fumul și praful întunecase văzduhul și tu nu puteai să-ți vări trupul în pod, din cauza tășurilor tablei care se agățaseră în veston. Privești cu ochi îndobitociți spectacolul ne mai văzut, așteptând să te trăsnească ceva din grindina ce cădea de sus ca dintr'un vulcan în erupție.

— Repede, jos, domnule locotenent, — sare Goșa din așipeala lui, fără să știe ce s'a întâmplat.

Repede, când nici încet nu se poate!

— Dă aparatul de fotografiat, Goșa. Voinicia a scăzut brusc sub zero. Dacă tot e vorba să te cureți, măcar să nu te găsească evenimentul leșinat. Vrei să crăpi neapărat frumos, ca și când asta ți-ar mai folosi la ceva.

Goșa își dă repede seama de situație. Să-și tragă comandantul de picioare, n'are niciun rost. Șoarece scos din cursă, exact pe gaura pe unde a intrat n'am văzut. Întinde aparatul, care

Oameni fără ocupație

de M. Mănăstireanu

Trebuie să le spunem oamenilor, fiindcă se poartă îmbrăcați la fel cu fiecare din noi și prezintă toate datele specifice speciei umane. Totuși, nenumărații inși care formează o faună aparte în vitrinele cafenelelor de lux și a marilor restaurante, nu au omenesc decât acest aspect exterior și limba. Limba lor mai ales, de o flexibilitate ne mai întâlnită decât la profesioniștii oratoriei, cu deosebirea că pe câtă vreme un orator are ceva de spus și de apărut, speciile de care ne ocupăm nu întrebunțază organele vocale decât pentru a scormi injurii, și calomnii.

N'a trebuit să le inventăm noi un nume, pentru că îl au de când lumea. Li s'a spus *bârfitori*.

Un personaj care timp de două ore înainte de prânz — adică din clipa când a descins din pat în incinta cafenelei și până când îl răzbește foamea — și toată după amiaza, până după miezul nopții, se fixează pe un fotoliu la cafenea și în vreme ce mestecă fără răgaz, cu o scobitoare, interminabilul șarf, *vorbește*. Asta îi ține loc de meserie, de preocupare intelectuală, de crez politic, de religie. Deci, stăind pe bancă, rumegă un cornuleț și vorbește. Dar a vorbi, în sfârșit, nu e o crimă. De sigur că nu este, dacă prin aceasta am lichida toate obligațiile noastre și, mai ales, dacă am vorbi cu cap. Dar „bârfitorul“ vorbește numai de dragul de a critica și-i este indiferent clientul. În două secunde i-a descoperit defectul, i-a scormonit amintiri uitate de toată lumea și a pornit morișca vrutelor și nevrutelor.

Doar te îmbraci modest, bârfitorul găsește că ești un sgârcit, care nu te înduri să te miluești cu o haină cumsecade. Te îmbraci mai îngrijit, te-a și desoperit că ești profitor al războiului și-ți toci milioanele la casele de modă. Dacă nu intri în cafenea, ești un misogin și omul cel mai demn de a fi ocolit. Intri în cafenea, își face imediat o mutră uimită și se miră că ai apucat „pe drumuri rele“. În sfârșit, cum ai face și cum ai drege, nu poți evita să devii obiectul acestei critici savante și negativiste.

Totuși — și din acest punct de vedere — bârfitorul ar fi suportabil, într-o oarecare măsură, dacă privirea lui care se vrea iscoditoare, și care dă semnele celei mai opace miopii, s'ar opri la anumite date și persoane. El nu alege însă, nici subiectul bârfelii și nici individul asupra cărui stăruie cu verbalismul sterp. De aci, o serie întreagă de asperități între oameni care s'ar putea prea bine înțelege și ar realiza lucruri folositoare, incidente regretabile și permanente motive de enervare, pentru mulți din cei ce trebuie să se scuture de anumite insinuări aruncate fără motiv în cărcă.

Se întreabă deci, toată această lume, ce este de făcut împotriva acestor luciferi ai bârfelii!

Toată lumea știe că există o lege

prin care fiecare individ este obligat să presteze o muncă; să contribuie cu cât de puțin la întreținerea marelui mecanism al unei națiuni luptătoare. Cu toate acestea, niciunul din reprezentanții faunei amintite nu e văzut să facă măcar efortul ascuțirii unui plaivaz. Se fac uneori razi, în timpul nopții, pentru a identifica vagabonzii și pe cei fără rost în mijlocul orașului. N'am văzut încă o razie în plină zi, pe la localurile și cafenelele din centru, unde unii dintre cei ce stau fără lucru să fie luați din scurt, identificați și puși la treabă.

A.S. Arhiducesa Ileana vojun-tară a „Crucii Roșii“ la Brașov

Alteța Sa va face serviciu timp de mai multe săptămâni la cantina din gara Brașov — Inaugurându-și activitatea de aici, Domnița Ileana asistă la nașterea pe o refugiată și îi botează copilă nou născută.

Prin gara Brașov, au început să treacă zilnic trenurile cu refugiați din regiunile evacuate. Activitatea secțiunii de „Cruce Roșie“ care funcționează de aproape patru ani în gara locală, s'a intensificat mult în aceste zile și de-abia acum cunoaștem abne-

gația de care sunt capabile doamnele care servesc ca voluntare în această secțiune. Zi și noapte, fără a cunoaște oboseala și refuzând odihna, se lucrează aci fără întrerupere, oferindu-se sprijin cald și frănesc, aceluia care, goniți de ororile războiului, își părăsesc vetrele, căutând adăpost în Transilvania noastră.

În mijlocul acestei activități Domnița Ileana și-a luat în primire funcțiunea de simplă voluntară.

Prezența Domniței noastre la lucrările și activitatea „Crucii Roșii“ constituie un stimulent și un înalt exemplu.

De ce atâta umanitate?

de Ion Colan

Aș pune la cale Europa, dacă n'ar plânge în mine jalea trenurilor cu refugiați.

Aș întreba omenirea încotro se îndreaptă, unde vrea să ajungă, prin ce va fi mai fericit cetățeanul din Nijninowgrad, Washington, Tokio, Lyon, Heidelberg sau Verona — cetățeanul lumii întregi — în ipoteza că reciproc ar face una cu pământul toate așezările românești.

Asemenea omului căzut din lună, aș pune azi marilor popoare, o singură și cuviincioasă întrebare. Adică așa:

Noi, rumâni aceștia, despre care mulți din cetățenii civilizatelor state nici nu știu pe unde și-au mânat turmele, nici am vrut, nici n'om vrea un jugăr de pământ străin. Aici ne-am pomenit, aici ne vrem. Ne apărăm fiindcă am fost atacați, dar răvnă la bunul altuia n'avem. Sute de ani au trecut peste noi, și mai buni, și mai răi — din mila Domnului! — dar nici Hunii, nici Avarii, nici Tătarii, nici toate neamurile Răsăritului nu ne-au putut smulge din acest pământ, cum n'o vor putea face nici alții.

Asta însemnează că stânca e tare.

Deci, puteți distruge, dacă distrugerea caselor, omorirea copiilor și femeilor, focul și pârjolul e un semn al civilizației pe care ne-o îmbiați, și pe care noi, mai aproape de pământ și mai aproape de Dumnezeu nu o putem accepta. Mașini sburătoare și bombe, dinamită și trotil face orice. Sufletul însă nu ni-l veți putea distruge cu ele: sufletul ciobanului din „Miorița“, senin în fața morții, al voievozilor apărători de țară, al vlădicilor luptători pentru legea românească, al dascălilor cruciați pentru limbă. Sufletul acesta va reface și spitale, și gări, și luminoase căscioare de sat. Fiindcă orice puteți distruge în țara aceasta, numai duhul care-a susținut-o în toate involburările trecutului, pe acesta nu!

Iar dacă sufletul rămâne întreg, zădarnică vă e înverșunarea. În amintirea timpurilor, din tot ce se întâmplă azi, nu va rămânea decât o foarte omenească ferăla de tot ce faceți în numele civilizației.

Și acum întrebarea:

Aceasta e civilizație?

Fiindcă chiar un cap mai puțin cuprins poate înțelege războiul: un front undeva, la marginea țării tale sau la marginea țării dușmane, bărbați care luptă, un spațiu relativ redus destinat ruinei, soldați morți, răniți sau mutilați, copii orfani, femei văduve, o anumită cantitate de mizerie cu repercusiuni largi, oarecum uniform distribuită.

Ceea ce se întâmplă astăzi însă, în numele unei foarte înaintate civilizații, însemnează un adevărat asasinat. Copilul de patru anișori, cu ochii ca cerul, cu sufletul neperversit de asasină civilizație a veacului, copilul ce se juca până adineauri în ograda lui cu căluțul de lemn, a devenit dintr'odată inamicul unui dușman căruia nici numele nu-i știe silabisii. O schiță căzută din cer i-a retezat piciorușele, i-a crăpat capul, l-a terciuit întreg de-un zid.

Și asta la 1000 de kilometri în dosul frontului, sub un zarzăr înflorit dintr'un Aprilie 1944.

Copilul era al tău, Maria; al tău, John; al tău Johann, al tău Ramiro; al tău, femeie și bărbat din lumea asta civilizată.

Mamele cad la fel, adolescentele la fel, bătrânii cu vieța încheiată ingenunches și ei.

Legile războiului?

Nu vi se pare ceva ironic în simpla rostire a acestor două cuvinte?

Din cuprinsul pravilei, a mai rămas ceva ce, probabil, ne va fi servit la urmă: sunt gazele de luptă.

La urma urmei, dacă tot ne-am ridicat poalele neruşinatei noastre civilizații, dați-le drumul și la acestea!

Când, în fond, se urmărește cu tot dinadinsul completaucidere a inamicului, de ce această „umanitate“ de-a o face în rate? Câteva zeci de mii de avioane, pot împlini treaba asta în câteva raiduri, în câteva nopți cu lună plină, ca să fie mai poetic. Vor supravețui, evident, numai aviatorii ultimului raid. Iar ei vor putea fi fericiți, fiindcă vor avea destul spațiu și interesele lor economice nu vor mai fi stânjenite de Sanda mea, care tocmai m'a rugat să-i cumpăr un automobil roșu, cât o nucă, „cu cheie“ și „două viteze“.

Puterea morală

de Dr. N. Căllman

— Continuare din pag. 1-a —

de foc și pârjol, ascunde și alte gânduri nemărturisite. Gânduri de egoism național, gânduri de egoism în dauna și spre stricăciunea altora. Adevăratul motiv și scop al războiului de azi.

Popoarele mici, îmbrâncite și din față și din spate, spun, pe față ce vreau. Vreau și ele săracele să trăiască pe această scoarță a pământului. Atât și nimic mai mult. Fără niciun gând ascuns. Și vreau să trăiască așa cum le este firea și legea trecutului lor.

Sigur, ele nu-și pot sprijini această vrere a lor pe armate puternice. Pe cel puternic nu-i pot convinge prin foc și pârjol că vrerea lor este cel puțin tot atât de dreaptă ca și principiile popoarelor mari, care poartă războiul.

Dar ce dă putere miciei Finlande ca să-și susțină cu atâta putere drepturile față de colosul rusesc înarmat până în dinți?

Nu se teme această mică țărigoară nici de foc, nici de pustire. Pe ce se sprijină?

Poloniei, politic neexistentă azi, cedă putere ca să-și poată apăra drepturile și față de prieteni, ca și față de dușmani?

Iar poporul nostru, sfârțicat din toate părțile, de unde a putut scoate atâta putere ca să poată trece peste toate încercările grele ale ultimilor 4 ani?

Toate se sprijină pe puterea lor morală. Ele își apără un drept și o dreptate a lor. Acestea nu pot fi nici pârjolite și nici distruse. Ele știu că dreptatea va învinge toate armele omenești.

Puterea morală a popoarelor mici va învinge. Și această învingere va fi și spre folosul popoarelor mari.

ne va immortaliza astfel câteva documente „palpitante“.

De geaba pare că ar exista curaj în operația asta!

Nu, n'a fost curaj; n'am avut încotro.

De altfel, curajul pe front cam la atâta se reduce: n'ai încotro. Puțină conștiință, puțin simț al datoriei, puțin sânge rece și foarte mult „n'ai încotro“. Cine spune altfel...

Dar, la urma urmei, ce ne pasă nouă de ce spun alții. Războiul fiecare îl simte în felul lui, îl vede cu ochii lui. Chiar în aceeași situație fiind, povestea camarazilor nu se aseamănă, pentru că ecurile produse în sufletul fiecăruia altele sunt.

În orice caz, nu reportajile de pe front reprezintă adevărul gol-goluț. Ele îți fac impresia reportajilor întrunirilor politice de totdeauna, confecționate la cafenea „Coroana“ din Brașov, în timp ce întrunirea se ținea la Sibiu.

— Da bine, mă, omul lui Dum-

nezeu — agrăiez odată un „ziarist“ surprins în flagrant delict de reportaj, făcut dela distanță. De unde știi tu ce-o să spună Ionei Brătianu la adunarea dela Iași?

— Ei, ce-o să spuie? Ce-a mai spus și la alte adunări d'astea, aia o să spuie!

Și pentru că te uiți la el cu ochi sensibili-proștiți, continuă:

— Va fi primit el cu aplauze furtunoase?

— Sigur, dacă-i întrunirea lor.

— Bun. Am să scriu că la ivirea domnului Brătianu, sala întreagă s'a sculat în picioare, ovaționând furtunos. E drept ori nu e drept?

— Drept!

Pentru rest am aici un discurs pe care l-a ținut la București înainte cu două săptămâni. În linii generale nu poate să spună altceva, decât ce a spus la București. Atmosfera o aduc eu din condeiu, n'ai grijă...

*

Când reprezentația s'a terminat,

chinuit, un trup se ostenește să iasă din tăblăria spartă a bisericii. Picioarele atârnă blegi în vid, ca ale unui spânzurat. Goșa se oferă să-și ia camaradul în brațe.

Ei, de-ar ști civilii câtă dragoste pune un soldat când își ajută oțterul să iasă dintr'o încurcătură!

— Lăsați-vă cu toată nădejdea, că doar n'am mâncat margarină de pomană.

Frumos n'am fost niciodată, dar nici așa urit ca acum nu cred să mă mai fi văzut cineva. Goșa, când îmi dă drumul din brațe, râde ca un prost.

— Ce răzi, mă?

Goșa râde înainte. Scoate însă o oglinjoară, din acelea ieftine, cum se vând la târguri: pe-o parte o femeie goală, răsunată pe-o canapea, ca Mme Réamier, iar pe cealaltă oglinda, plus o floriceică făcută din vâpsea.

Cum din văzduh tot căzuse praf și cum transirasem și de frică, și de căldură, mă tem că mai mult de

spaimă — numai ochii, cu albul lor, mai arătau a om. După un asemenea „Five-o'clock“, pari ca scos dintr'o casă de nebuni în flăcări.

Goșa s'a mai domolit, dar oglinda nu poate fi contrazisă.

— Urit-s, mă Goșa!

— Urit, domnule locotenent, să iertați; d'aia am râs. Parcă sunteți Rușii când ies din grote. Dacă v'atingea o chestie d'aia?

Ca Baloienu, filosofez și eu, compilându-l pe camaradul dela a opta:

— Ce ți-i scris, în frunte ți-i pus, mă Goșa. Se vede că încă nu s'au împlinit sorocul. Hai să ne spălăm!

Jos, obrăji au fost mocirliți cumva, cu apă luată din bidonul unui camarad și, cum se'ntâmplă de te trage așa spre destinul tău:

— Hai, băiatule, poate-om găsi niscai icoane rusești prin casele astea goale.

Intr'un sat cu grote, să umbli

Carnet contemporan

de Aurel Marin

Ce-aș putea să-ți spun, bunule prieten al singurătății mele, pentru a ajunge din nou la inima ta? Cum să mă apropii și cu ce sîneli spre a nu-ți turbura liniștea colfului tău ferit de lume?

Mi-e dor de tine, de vorba ta, de prietenia ta caldă, de tot ce am știut și am uitat, de tot ce prea repede am uitat.

E aici un loc pe unde ai trecut, unde fiecare lucru amintește de tine, un loc tocmai bun pentru visare.

Cade o ninsoare mărunță, peste acoperișurile înalte ale caselor.

Intr'o iarnă ca aceasta mi-ai bătut în ușă. Îți amintești?

Ce urit erai! Doamne, ce urit!

Erai obosit. De unde veneai?

Erai puțin cu chef. Unde chefuiseseși?

Și, când te-am primit cu bucurie, nu-ți mai venea să pleci.

Se scutura o creangă, de zăpadă, subțire și rădăcină.

Tu aveai obiceiul de a scutura această creangă. Îți mai aduci aminte?

Aud un șgomot îndepărtat de cântec...

Cu tine ascultam, nopți de-a rândul, cântecul îndepărtat al apelor de munte.

Mi-e teamă că nu voi putea să te rețin. Vrei să pleci?

Atâtea treburi te fură, te cheamă. Nu mai ai timp să-l pierzi în discuții oțioase cu mine. Înțeleg că nu mai ai timp. Și totuși aș vrea să rămâi o zi, două și, poate trei, la masa care te întâmpină ca și altă dată, când întâmplarea mi te-a îndreptat spre casa mea.

Ce-aș putea să-ți spun, bunule prieten de singurătate?

Din lumea largă

Șobolanii — blană prețioasă

O fabrică din Sudul Finlandei a reușit să înobleze și să coloreze blănurile de șobolan în așa măsură încât ele constituie astăzi o materie primă prețioasă pentru industria blănurilor. Materialul acesta pentru îmbrăcăminte a fost descoperit în cursul unei campanii în contra șobolanilor.

după icoane, nu-i lucrul cel mai deștept pe care-l poți face.

La urma urmei, vorba lui Fieraru: Să duc și eu o amintire din Crimeea asta. El a luat o pereche de pantalonași și un combinezon de domnișoară. Mie mi-ar trebui încă un Isus; că pe unul îl port în mine.

În prima casă, o murdărie formidabilă, iar pe peretele din față, trei icoane de toată frumusețea, tipic rușești, privesc blânde la înfricoșata revoluție de jos. E o Maica Domnului cu Isus în brațe, un cap de Isus încadrat în poșgiță de argint, un cap blând, furtiv și toată, și veșnicul Sf. Nicolae, patronul tuturor Roșiilor.

— Ia-le, Goșa, și du-le la tine în cort. Mi le dai când mă întorc. Eu mă duc, poate mai găsesc vreuna. Numai vezi să nu ți le ia cineva.

— Se poate? — face m'rat Goșa, și se duce.

Mai intru în vreo trei case, mai găsesc câteva icoane, tot mici, dar din

Concertul religios dela Biserica Neagră

de Lia Busuloceanu

În ziua de 2 Aprilie s'a executat la Biserica Neagră monumentală operă a lui Johann Sebastian Bach, „Patimile după Sf. Mateiu“, sub conducerea d-lui Victor Bickerich și cu concursul d-nelor Rosl Baumann - Rădulescu — sopran, Medi Fabricius — alt, al d-lor Hans Hoefflin — tenor, Alfred Witting — bas, al Orchestrei Filarmonice din Brașov și al corului Bach.

Această operă de maturitate a marelui compozitor, cântată pentru prima oară la Leipzig în 1729 și desăvârșită sub forma ei actuală abia în 1740, adică atunci când autorul ei împlinea o jumătate de veac, rămâne — în ciuda anilor — una din cele mai înalte culmi ale artei muzicale. Înfrățită prin măreție și simplitate cu textul biblic pe care-l ilustrează, ea înfruntă veacurile cu tăria de granit a valorilor permanente în sufletul omenesc.

Bach e poate singurul compozitor care n'a urmărit vreodată sufragiile publicului. Trăind într'o vreme când cea mai gustată formă muzicală, Opera, ispita toate puterile creatoare prin posibilitățile de succes rapid și aproape garantat pe care le oferea, Bach nu și-a abătut nicio clipă gândurile către amăgitoarea ei chemare.

Poate își da mai bine seama decât contemporanii săi că pe atunci, Opera era încă o formă hibridă, înțepenită în cătușele unei mentalități greșite. Din noianul de Opere care vedeau atunci lumina rampei, niciuna n'a rezistat până'n zilele noastre.

Sau poate spiritul lui, preocupat de expresia muzicii religioase, nu mai găsea niciun interes mărunțelor sentimente omeneste, pentru care nici nu s'ar fi potrivit măreața arhitectură sonoră în care-i plăcea să-și îmbrace gândurile. Textul biblic era, în forma lui veșnică și lapidară, singurul libret pe măsura puterii lui creatoare.

Fără strigăte patetice, fără declamații, fără efecte de scenă, „Pasiunea după Sf. Mateiu“ e cea mai sguđuitoare dramă muzicală din câte s'au scris vreodată. Fraza melodică a Evanghelistului e simplă ca și cuvintele pe care le rostește. Un singur moment ridică glasul, vorbind de arestarea lui Hristos în grădina Ghetsemane, speriat parcă de prima agresiune îndrăsnită asupra Marelui Nevinovat. Tot restul povestirii, chiar și răstignirea și moartea lui Isus, e spus în recitative fi-rești.

Pentru Isus, fraza muzicală e pătrunsă de o liniște solemnă venită de dincolo de viață. Ca în Biblie, și în muzică un singur strigăt omenesc — Eli, Eli, lama sabach-tani — desvăluie pentru o clipă toată tragedia sufletului covârșit de suferință.

Alături de personagiile principale, poporul își exprimă cu aceeași autenticitate sentimentele bune sau rele. Cruzimea inconștientă a mulțimii izbucnește șgomotos când cere răstignirea lui Hristos, iar durerea celor blânzi se tânguie în duiioase cantilene, cum e aceea pentru alt cu acompaniament de vioară, sau aceea pentru sopran cu flaut.

Povestirea se oprește la mormântul lui Isus, înainte de Înviere, cu un cor amplu susținut de orchestră, în care pasiunile omeneste dispar, contopite în echilibrul perfect al credinței adevărate.

Sumarele impresii notate aici n'au pretenția să lămurească în vreun fel esența acestei splendide creații. O mare operă de artă e un fenomen prea complex pentru a putea fi cuprins în formule categorice. Totuși, ascultând muzica lui Bach, o formulă se impune parcă: Perfectia vine din simplitate.

Bibloteca „Astra“ Brașov

Instituția atât de utilă creată de Asociațiunea transilvană „Astra“, va continua să funcționeze fără întrerupere, ca și până acun, cu singura deosebire că, date fiind împrejurările, nu

va mai împrumuta cărți acasă până la altă dispoziție. Garanțiile date se restituie. Membrii bibliotecii, care au cărți împrumutate, sunt rugați să le readucă.

Dări de seamă întârziate

În cadrul „Cercului juridic transilvan“ s'au ținut luna trecută, la Brașov, două conferințe excepționale prin valoarea lor. Prima, a prof. *Constantin Daicovicu*, despre „*Daci, Romani, Români*“, a doua a filosofului *Lucian Blaga*, despre „*Mitropoliul Șaguna*“.

Dacă dările de seamă asupra lor întârzie încă, să nu ni se ia în nume de rău. Le vom face îndată ce vom prinde câteva ore de răgaz pe care ultimele zile nu ni le-au dat. Iar ca să fi luat o simplă notă reportericească despre ele, n'am avut îndemn.

În asemenea cazuri nu știi ce să faci.

Deșteptăciunea coboară undeva, în cisme. Te duci după instinct. Lungit printre bălării, pe coate, pe burtă, te strecoari, la noroc, spre casa vecină, unde ți se pare că vânătorul nu te mai poate vedea.

Și ajungi apoi la postul de comandă, fleșcăit rău, cu nu știi ce gol în tine, cu toate spaimile din lume adunate în ochii ce nu le pot ascunde.

Goșa, săracul, cu iconițele lui, așteptă lângă zidul dela intrare.

— Vi s'a întâmplat ceva, domnule locotenent?

— Nu, Goșa, băiatule, toate-s în ordine. Când vrea Dumnezeu, nu ți se întâmplă nimic.

Buletinul comercianților

Ținerea negocierelor comerciale

Prin legea publicată în M. O. Nr. 74 din 27 Martie, s'a dispus ca registrele obligatorii să fie numerotate pe fiecare pagină (înafară de copier), parafate de un judecător al tribunalului locului de reședință al comerciantului, sau de către judecătorul de pace respectiv.

Această formalitate se va putea efectua la începutul noului an, chiar dacă registrele folosite în anul expirat nu au fost încheiate și vizate în condițiile prevăzute de art. 27 de Cod. Com.

Bunuri scutite de impozitul de 5%

Acestea sunt:

Pânea, chiflele, covrigii, făina, mălaiul, sarea, zăărul, carnea preparată de vită, neconservată, slămina proaspătă și sărată, untura, uleiurile comestibile, cu excepția celui fabricat din masline, laptele, smântâna, ouăle, zarzavaturile, precum și fructele ce se produc în țară și care se vând în comerțul de detaliu până la 100 lei kg. și cu ridicata până la 80 lei, legumele, cu excepția linteii și mazărei decorticată (uscată) și furajeră, gazul lampant, lemnele de foc, peștele proaspăt și sărat, care se vinde în comerțul de detaliu până la 100 lei kg. și cel cu ridicata până la 100 lei kg.

Depunerea tabelor de personal

Aceste tabele pentru personalul utilizat în toate întreprinderile urmează a fi depuse la Camera de Comerț în cursul lunii Aprilie.

Sunt scutite de îndeplinirea acestei formalități, întreprinderile care au sub 10 salariați, toți cetățeni români.

Întreprinderile care, însă, sunt pe planul de mobilizare al vreunui Departament, vor întocmi și înainta tabelele, chiar dacă numărul salariaților este mai mic de zece. De asemenea vor înainta tabelele de personal și Soc. anonime, indiferent de numărul de salariați, fie că activează sau nu.

De pretutindeni

Câți pași face o vânzătoare

Medicina întreprinde regulat cercetări în domeniul fiziologiei muncii spre a putea lua măsuri favorabile pentru evitarea bolilor profesionale. Astfel Universitatea din Breslau a cercetat recent eforturile fizice făcute de cei ce-și exercită meseria stând în picioare. Cu ajutorul unui numărator de pași s'a putut astfel stabili că o vânzătoare într'un magazin face pe oră circa 2.500 pași, această cifră dublându-se în anumite condițiuni, de unde rezultă că într'un magazin mare, o vânzătoare face în decursul celor 8 ore de lucru până la 40.000 pași Natural că nu în toate zilele se cer aceleași eforturi, totuși cifrele sunt destul de importante. Urmează apoi persoanele care lucrează în laboratoare și care fac aproximativ 1.100 pași într'o oră. Aceleași cercetări au fost întreprinse și asupra spălătoarelor, bucătăreselor, gospodinelor și coafezelor, numărul pașilor făcuți de acestea fiind de asemenea mare.

FOAIE

PENTRU

MINTE, INIMA SI LITERATURA

SERIA
VII

AN UL
II

Nr. 15

SĂPTĂMÂNAL PENTRU CULTURA SATULUI
REDACTAT DE GH. TULBURE

1944

Cuvinte adevărate

Într-o vorbire ținută de curând, d-l ministru al școlilor a rostit o seamă de cuvinte atât de adevărate, încât socotim că bine să le cunoască și cititorii noștri.

— *Mă tem de nedreptate, dar nu cred în veșnicia ei* — a spus d-sa. Ori de câte ori s'a întâmplat ca rânduiala lumii să fie întemeiată pe nedreptate, starea aceasta n'a putut să dureze mult. Poporul nostru nu are să se teamă nici de adevăr și nici de dreptate, pentru că el le-a ținut în cinstea cuvenită pe amândouă. Popoarele ar trebui să-și facă cât mai mult bine în vreme de pace, și cât mai puțin rău în vreme pe războiu. Azi, lucrurile s'au întors tocmai pe dos: *popoarele își fac, în timp de pace, cât mai puțintel bine, iar în vreme de războiu un rău fără margini.* În războiul de astăzi ele au făcut să se steargă hotarul între ceea ce se cuvine și ceea ce nu se cuvine, între ceea ce se cade și ceea ce nu se cade, între om și fiara sălbatecă. Din cauza vitregiilor soartei sale, poporul român a rămas, în unele privințe, în urma popoarelor mari.

Dar în ceea ce privește omenia și dreptatea a rămas locul vacant, adică neocupat de nimeni. Locul acesta i se cuvine, — cu tot dreptul vredniciei și temeiurilor sale de viață istorică, — *poporului nostru românesc*, — a terminat d-l ministru.

(t)

O punte peste prăpastie

de pr. Ion Scurtu

Crainicii unor noi așezări de viață se apropie. Au pornit de mult spre noi, dar au găsit porțile și sufletele zăvorâte. Acum strigă cu tărie: „**Rupeți lanțurile nedreptății, deslegați legăturile jugului, dați drumul celor a-supriți. Imparte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casa ta pe cel ce nu are cămin; pe cel gol îmbracă-l și nu întoarce spatele semenilor tăi.**”

Nu mai aprind focuri pe culmi, las buciul să amuțească și să nu mai dea semnalul de alarmă ca să vestească primejdia ce amenință omenirea.

Dar, strigătul profetului desnădăjduit — răsunet îndepărtat în veacuri — va fi oare în stare să domolească patima și ura, izvorul atâtor lacrimi și răni, binecuvântat de sângele milioanei de martiri și eroi?

Trăim veacuri de sbucium adânc. Vieța obștească este amenințată cu prăbușirea. Lumea întreagă este încinsă în hora îngrozitoare a războiului. Sunt prinse în joc cele mai mari și puternice neamuri.

Nu sunt străine, însă, de urgia războiului nici interesele meschine ale capitalismului hrăpăreț și nici a-

măgitoarele iscodiri ale celor ce încearcă să găsească în proprietatea colectivă „raiul”.

Dacă cei dintâi văd în proprietate un drept atât de mare încât nici Dumnezeu n'are să spună un cuvânt, cei din urmă socotesc bunurile particulare, o primejdie.

Războiul declarat între capitalism, care secătuește deopotrivă pe consumator și muncitor și între cei ce desleagă scăderile vieții eco-

nomice și sociale prin grevă și luptă de clasă, prin ură și revoltă înecată în sânge, a început însă *înaintea* războiului înarmat și nu se va termina nici când vor amuți tunurile.

Dar omenirea, care se împiedecă de iubirea aproapei și face culcuș urii, arma îngrozitoare ce iscodește neînchipuite torturi — este aceeași omenire veșnic învrăjbită și nefericită. Ea nu poate privi cu seninătate nici lumina soarelui și nici viitorul ei.

Cântec ostășesc

*Coi sar și frâu și mușcă,
Jos prin văi e fum de pașcă,
Corbi s'arată croncănind.
Stau de-atac dușmanii gata.
Uite-o 'n sbor întunecata
Moarte-acum spre noi venind!*

*Glas de trâmbiță răsună
Și coloanele s'adună.
Fiți cu inimă, copii!
Nu e rece glas de aramă,
Ci e jalnic p'âns de mamă,
Plânsul sfintei Români!*

*Lasă tobele să bată!
Căpitane, du-ne-odată
Unde-i foc și unde-i fum!
Steagu 'n vânt! Trăiască țara!
Veseli sune-acum fanfara,
Dumnezeu cu noi de-acum!*

Gh. Coșbuc

Sfioasă și plăpândă la început, dar acum puternică și adâncă, este mișcarea socială și economică, care s'a rupt de atotputernicul tiran, capitalismul, și s'a ridicat deasupra înspăimântătoarelor revolte și torturi, atât de mult îndrăgite de mulțimi: *cooperăția*, înfrățită cu ceea ce formează „talismantul cel mai de preț al omenirii, credința și iubirea în Dumnezeu, prin evanghelia lui Hristos”.

Ea a isbutit, — la noi mai puțin, într'alte țări mai mult, — să domolească ura păturilor sociale, „*să asvârle punți de iubire și bună în-*

— Continuare în pag. 6-a —

Semne...

De multe ori, oameni buni, ar trebui să citim și în semnele date de Dumnezeu mânia cerului pentru păcatele ce se săvârșesc pe pământ.

Nu vi se pare curios că tocmai acum, când are loc cea mai mare și sângeroasă încăerare de când există istoria omenirii, aceste semne sunt mai multe și mai vizibile?

Ce sunt repetatele cutremure din Turcia sau cele de dincolo de Ocean? Dar răbufnirea vulcanului Vezuviu?

Mai zilele trecute citeam într-o publicație franțuzească despre o invazie de șobolani, în Zanzibar.

Pe unde au trecut aceștia totul a rămas pustiu. Ca să vă dați seama cât popor de șobolani a fost, e de ajuns să amintim că prima vânatoare ce s'a dus împotriva lor a ajuns să aibe ca rezultat 500.000 șobolani morți.

Dar, se vede treaba că oamenii nu-și dau seama și nu caută să se îndrepte în niciun fel.

Unii zic: toate acestea se întâmplă pentru că oamenii se omoară între ei. Nu e adevărat.

Lupta care se dă pentru dreptate este purtată în numele lui Dumnezeu.

Semnele sunt pentru cei care s'au îndepărtat de poruncile Lui.

Aurel Marin

Povestiri cu tâlc

de Bădicu Gheorghe

I

Un preot călătorea cu vaporul pe mare. Cum stătea singur pe bord, într-o noapte întunecată, aude de odată un țipet: — *Vai! A căzut un om în mare!*

Imediat sa sculat și a dat fuga în cabina sa. A aprins o lumânare și a ținut-o în dreptul ferestruicii dela cablu, multă vreme. Apoi s'a reîntors pe bord.

Un grup de călători tocmai vorbeau că un om a fost scăpat dela înec și că adevăratul lui „mântuitor”, a fost un călător necunoscut, care tot timpul a luminat fereastra cabinei. La lumina aceasta nenorocitul, în luptă

cu valurile mării, a putut să vadă funia, ce i-o aruncaseră marinarii. Astfel s'a putut agăța de ea și a fost scos din gura morții. Preotul asculta și tăcea din gură...

Fiecare din noi putem să ținem câte o lumânare aprinsă, pentru sufletele desnădăjduite în lupta cu valurile vieții.

II

Un bun creștin tucmal ieșea dela liturghie. La ușa bisericii îl întâmpină un cerșetor. Era un bătrân slăbănog și foarte urât, numai zdrențe tot omul.

El întinse mâna și murmură ceva în barbă.

Cum creștinul nostru n'avea la el nici un ban, îi zise cu glas domol și apropiat:

— *Bani n'am, măi frate, dar ceea ce am, iată îți dau. Și-i strânse mâna prietinește.*

Văzând că i se întinde o mână caldă, cerșetorul simți o bucurie care-i umezi ochii.

— *Mulțumesc — răspuse cu glas tremurător. Asta face mai mult decât dacă mi-ai fi dat un galben.*

— Unii înțeleg prietenii ca o necesitate socială — ații ca un articol de toaletă.

Ce trebuie să știm la vreme de primejdie

Bombardamentele avioanelor dușmane ne fac să tragem numeroase învățăminte și să luăm anumite măsuri pentru înlăturarea nenorocirilor.

Țărani, apărați-vă unelele de lucru!

O singură bombă în maza gazia cu unelte sau în șoproan poate distruge totul. Să nu stea sub același acoperiș două căruțe sau două pluguri. Tot așa și treerătoarele, tractoarele etc. să nu fie strânse toate într'un singur loc.

Țărani, apărați-vă bucatele strânse!

Bucatele strânse să fie împărțite în mai multe locuri.

Țărani, scoateți din sat tot ce poate arde ușor!

Omul își ține fânul și paietele în pod sau în clăie, lângă casă. Vecinul face la fel. E de ajuns o singură bombă ca să dea foc la tot satul. Paietele să fie așezate cât mai departe de case. Deasemenea cei care au gaz sau benzină, să țină vasele cât mai la depărtare.

O punte peste prăpastie

de pr. Ion Scurtu

Continuare din pag. 5-a

țelegere peste prăpastia intereselor de clase" și să înfrățescă mulțimile obidite cu inimi calde de oameni bogați, înțelepți și mult milostivi.

Se împlinesc o sută de ani de când pionerii cooperăției au pus temelie nouă mișcării lor.

Nu vi-se pare, acum când se împlinește un veac dela întemeierea cooperăției, și când nori grei se ridică din apus și răsărit, că cei din tîi pioneri ai mișcării au descoperit o piatră scumpă de mărgăritar, care strălucește cu atât mai mult cu cât întunerecul se apropie?

Intocmai ca un astru, ea apare mai strălucitoare când întunerecul e mai adânc.

Cum îți așterni, așa vei dormi

De multe ori nu putem fi vestiți dinainte, nici prin sirene nici prin clopotele bisericilor, că avioanele dușmane au ajuns deasupra capetelor noastre.

Fiecare sătean grijuliu de viața sa și de viața tuturor, trebuie să fie cu ochii în patru, având grijă ca — odată cu venirea nopții — să stingă focul din curte sau de pe câmp, să acopere bine ferestrele cu hârtie albastră sau — dacă n'are — cu ștergere groase.

Numai așa puteți fi siguri că somnul vostru va fi un somn apărat și că vă veți deștepta teferi.

Cu un cuvânt: **cum vă veți așterne, așa veți dormi!**

Sapa, coasa și secerea

Omenirea de pretutindeni folosește câteva unelte agricole, care diferă foarte puțin ca formă, dela un popor la altul. Totuși, cercetările și iscodirile minții omului au dovedit că schimbările aduse formelor acestor unelte, pot mării mult capacitatea de muncă a omului, micșorându-i oboseala.

S'au putut vedea folosind sapa — alăruri de lucrători deprinși cu mânuirea ei, — oameni, care întâia dată o aveau în mână. Pe când cei deprinși puteau să muncească ceasuri întregi fără să se ostenească, ceilalți își istoveau puterile în scurtă vreme.

Aceasta dovedește că deprinderea mușchilor e și o bună metodă, hotărăște mult la săpat ca și la orice alt lucru. Cercetările făcute la instrumentele agricole au dovedit că ușoare perfecționări aduse sapei mai ales înclinarea marginelor și mărimea suprafeței îngăduie ca sapa să pătrundă mni ușor în pământ, și ca pământul ridicat să nu fie prea greu pentru lucrător. Folosindu-se noul tip de sapă, lucrătorul sapă 20% mai mult.

Tot așa s'au făcut numeroase probe cu coasa. S'a dovedit că marea oboseală adusă de cosit este datorită

în primul rând poziției ușor înclinate pe care o cere coasa. Experițe făcute cu un alt tip de coase, cu coada mai lungă, care îngăduie cositul ținând trupul drept, au dus la rezultate neașteptate. Aceste coase taie la fiecare mișcare mai multă iarbă sau păioase, fără să obosească mai mult pe cosăși. Cu ajutorul lor, un om poate cosi cu 20% mai mult decât cu coasa obișnuită. Acest rezultat a fost atins, cum am spus, prin lungirea cozii și prin mărirea unghiului dintre fierul coasei și coadă. Rezultatele acestea vor învinge toate întoierile cu temerile începutului.

Fel de fel

Instinctul profetic al animalelor

În Noemvrie 1923 Japonia a fost bătuită de un cutremur catastrofal căruia i-au căzut jertfă aproape 100.000 oameni. Cu două săptămâni înaintea catastrofei câinii au început să urle. Nopti întregi a durat acest funebru, care a făcut pe țărani să atragă atenția autorităților asupra posibilității unei apropiate nenorociri. Dar nimeni n'a crezut, fiindcă seisnografele nu indicau de loc așa ceva. Cutremurul a venit totuși pe neașteptate și foarte puternic.

Razie contra leneșilor

Din Chiasso se anunță că garda republicană națională a întreprins de curând razii în localurile de petrecere, în cafenele și pe străzile Florenței, alergând după leneși, oameni care mănâncă pe degeaba. Au fost reținute 200 de persoane care trebuie să lucreze acum în cadrul Serviciului Muncii.

Cum se răspândește paralizia infantilă

Una dintre cele mai temute boli de copii este paralizia infantilă, a cărei răspândire sub formă epidemică n'a fost încă clarificată, fenomenul prezentându-se cu totul altfel decât la bolile contagioase obișnuite. S'a presupus că un bolnav de paralizie infantilă nu este contagios și că agenții patogeni nu se transmit dela om la om, ci că ar exista o legătură între paralizia infantilă și bolile de animale, și ca deci mai curând animalele domestice transmit virusii patogeni. Cercetarea modernă a ajuns la cu totul alte constatări.

Vieța — un vis

Dacă bei sucul plantei „Sinicuichi“ din Mexico, uiți toate întâmplările recente și vezi în locul lor cele mai ciudate imagini din timpuri de mult trecute, adesea imagini din copilărie. Nu uiți numai toate grijile și necazurile momentului, ci și numele, originea, trăiești ca într'un vis; această ciudată stare de completă amnezie trece abia după câteva zile.

Eroii noștri

Moeciul de Jos

CHIRCIU GH. IOAN

Soldat

Fiul lui Gheorghe și Zinca Chirciu din Moeciul de Jos, și-a făcut stagiul militar cu contig. 1932, la Regt. 85 Inf. Acasă era muncitor la pădure, iar în urmă se angajase ca lucrător la întreprinderile Malaxa-Tohan.

Fire mereu nemulțumită cu ceea ce vedea în jur, mereu ar fi vrut tot mai bine. Se amesteca oriunde era un lucrător sau un sătean neîndreptățit, sau credea el că ar putea fi altfel mai bine.

Nemulțumit de toate, deși era mobilizat pentru lucru, se cere pe front. Cererea i se aprobă și pleacă pe front cu o companie anticar divizionară. Ia parte la luptele dela Stalingrad, unde pentru meritele lui este decorat cu „Bărbăție și Credință“ cl. II. Moare ca un brav în luptele dela Dorotjnev (Stalingrad) în 1942.

Sold. Chirciu Gh. Ioan este o pildă de devotament pentru binele altora, devotament care i-a cerut însuși prețul vieții. Chipul său mândru, e veșnic viu în sufletele muncitorilor brăneni și al sătenilor.

Țărani, gândiți-vă la vite!

Fiecare țaran trebui să știe bine ce are de făcut atunci când gospodăria lui ar fi lovită de bombe care aprind casa ori grajdul. Să aibă la îndemână țoluri, saci, pentru a le pune în capul animalelor, numai așa putându-le scoate din grajd.

Țărani, respectați toate celelate sfaturi!

Adică săparea de șanțuri pentru apărare, înființarea unei echipe care să dea ajutor în caz de nenorocire,

pregătirea legăturii cu lucruri prețioase care să fie cele dintâi salvate (bani, acte), astuparea ferestrelor imediat ce se înserează.

De încheiere încă un sfat important:

Fiecare să judece și să chibzuească cum e mai bine de făcut, să asculte și să urmeze cu bunăvoință sfaturile de apărare pasivă, fiecare să dea mână de ajutor celuilalt. Paza bună trece primejdia rea.

Cugetări

de Nicolae Iorga

— Când Nația e în arme, eu nu văd decât Steagul Țării și Steagul Țării îl apăr!

— Poți face din moartea ta un arc de triumf cătră nemurire.

— Unii te urăsc pentru tot răul pe care nu li l-ai făcut, dar ei știau că ai fi putut să li-l faci.

— Sunt oameni cărora trebuie să le impui să nu te cunoască.

— Unii cunosc prietenii ca o necesitate socială — alții ca un articol de toaletă.

— Prostia e ca norocul: cu cât se sbate cineva mai mult, cu atât se afundă mai adânc.

A v i z

Cărțile, revistele, manuscrisele de articole și scrisorile destinate „Foi pentru minte, inimă și literatură“ se vor trimite la adresa d-lui Gh. Tulbure, Brașov, str. Dorobanților 13.

A 9-a șezătoare a Cercului Cultural „Astra” Brașov-Șchei

Duminecă, 19 Martie orele 5 p. m. a avut loc în sala festivă a Școlii primare „Dr. V. Saftu” de Pe Tocile, a 9 a șezătoare artistică-culturală organizată de Cercul Cultural al „Astrei” din Șchei.

Programul a început cu intonarea imnului regal de către corul secției „Muncă și Lumină” dela fabrica Schiel, dirijat de d-l prof. Aurel Popa, urmat de conferința d lui Dr. Ionel Tanislau, dela Academia Comerciului, despre: „Ridicarea economică a Românilor din Șchei”.

Conferențiarul arată necesitatea imperioasă ca toți Români să și dea copiii la școală, pentru ca să învețe carte, cât mai multă și cât mai temeinic, deoarece numai așa se poate duce lupta de concurență cu națiunile concurențioare.

Trecând la enumerarea mijloacelor prin care s'ar putea ridica bunăstarea materială a românilor din Șchei, reamintesc cultivarea pomilor roditori și creșterea vacilor de lapte, care în trecut nu prea îndepărtat, reprezentau două importante surse de venit. Arătând greșala ce s'a făcut prin părăsirea acestor frumoase ocupațiuni, insistă și face apele de a se reveni cât mai curând la ele asigurându-și pe lângă un câștig sigur și ușor, și dona prețioase produse alimentare foarte hrănitoare și bogate în vitamine, indispensabile mai ales pentru creșterea copiilor. În același timp conferențiarul preconizează o asociere a Românilor din Șchei pentru creșterea oilor în Polana și Munții Brașovului, ocupațiune prin care s'au îmbogățit Mocaniți seceleni și brănenii.

În altă ordine de idei, conferențiarul insistă asupra îmbrățișării meseriilor, neglijate în ultimul timp, cu toată tradiția seculară a Românilor din Șchei, după cum a arătat d-l prof. Colan, printr'o descoperire referitoare la tehnicul crotitorilor și cojocarilor din Brașov, dela care există documente începând dela 1750. Regretând dispariția „Reunitii Sodality Români din Șchei”, organizația timp de decenți a meseriașilor de aici, face apel de a se reveni la bunele tradiții meșteșugărești pe care le-am părăsit, și a nu mai continua să îmbogățim pe străini cu banul nostru, care odată încăput pe mâna lor, este pierdut pentru totdeauna pentru neamul nostru.

Clar și fetele noastre ar trebui îndrumate spre cariere practice și rentabile, astăzi în cea mai mare parte în mână străine, deși Româncelor nu le lipsește iscusința și îndemnarea, ci cel mult o utilă încurajare.

În fine conferențiarul ajunge, la unul din cele mai importante mijloace de ridicare economică: negustoria, ocupația de predilectie timp de secole a Românilor din Șchei. Cerându-le să nu se limiteze numai la comerțul cu fructe și zarzavaturi, mărfuri cu venit sezonier și supuse stricăciunii, le cere să îmbrățișeze toate ramurile de comerț, cărora să li se dedice cel mai bun absolvent al Academiei și al liceelor comerciale, deoarece numai cu negustori culți și bine pregătiți vom putea stăpâni economia națională.

Oricare ar fi cariera aleasă, ținându-se seama de firea și aptitudinile fiecăruia, li se mai cere o foarte importantă și primordială condiție: munca, susținută, perseverentă, până la atingerea scopului urmărit. Și cu atât mai mult după aceea.

După conferință s'a desfășurat programul artistic executat de secția „Muncă și Lumină” a fabricii Schiel, sub conducerea d-lui Aurel Popa și Nicolae Stinghe-Ghițulaș:

Cântecul luntrașului, cântec național, cor; *Marla Putoianca*, de D. Bolintineanu, declamație; *De ce ești depărtată*, de Maschner, cor; *Dumbrava Roșie*, de D. Bolintineanu, recitare; *Veniți la șezătoare*, de T. Brediceanu, cor; *Țiganul recrut*, dialog comic.

România
Corpul Portăreilor Tribunalului Brașov

Dos. No. 104/944

Publicațiune de licitație

Subsemnatul Portărel aduc prin aceasta la cunoștința publică, că în ziua de 8 Aprilie 1944 orele 10 se va vinde prin licitație publică în Brașov, Șoseaua Cristianului, Intrăpr. Ingdrad și Parcul I.A.R. No 7 averea mobilă a debitorului Ing. A. Doncescu, constând din un birou, un aparat de radio, un studio, una mașină de scris, un autoturism marca «Fiat», un autocamion pentru încasarea creanțel de 390.000 lei, pentru despăgubirea creditorului A. C. Velter din Brașov, și cheltuieli în sumă de lei 5412.

Licitația se va ține cu bani gata. Brașov la 13 Martie 1944.

Portărel
Ionescu

Secretar
Gherman

Cerere înregistrată la Nr. 3970/1944

Domnule Prim-Procuror,

Subsemnatul Nichita Vasile, refugiat din comuna Nadăș, jud. Cluj, domiciliat în comuna Timișul de Sus, Cantonul 117 C. F. R. Jud. Brașov, vă rog să binevoiti a dispune îndeplinirea formelor legale pentru reconstituirea extrasului meu de naștere, fiind născut în comuna Nadăș, jud. Cluj, la data de 1 Iulie 1908, de religie ortodoxă, din părinții Nichita Dumitru și Marla Nichita născ. Nuț, de religie ortodoxă, căsătorii legitime.

Propun martori pe: Bogos Dumitru, din Brașov, Str. Negru Vodă Nr. 58 și Ghiran Ana, Brașov, Str. Măcelarilor Nr. 7,

Cu stîmă
Nichita Vasile

Nr. 3970

20 Martie 1944.

Noi, Primul-Procuror al Tribunalului Brașov,

în conformitate cu dispozițiunile art. III. din Decretul Lege Nr. 4062/1940, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă ale refugiaților, din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extrasul sau alte acte ori înscrisuri referitoare la actul al cărui reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la acest Parchet.

Prim-Procuror
A. Pințea

Secretar
A. Vâlceanu

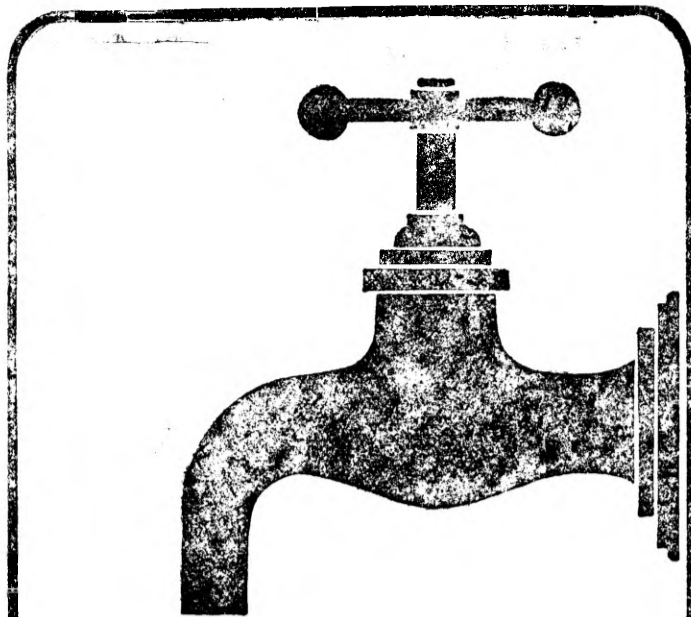
Tipografia „Astra” Brașov
caută
ucenici români

Vase de cositor

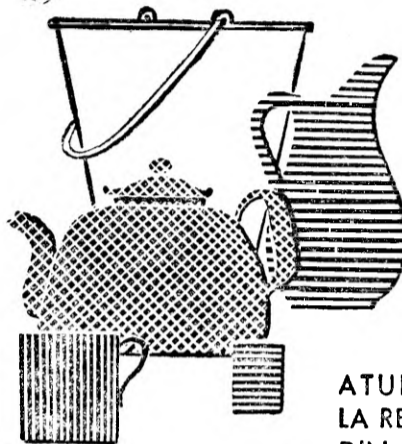
farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei”-Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (șcheiană în deosebi).

În afară de program, micuța Chitu de 6 anișori, a declamat o poezie patriotă, care a îndușat nespus asistența. Șezătoarea a încheiat o Părintele Voineag dela Biserica Sft. Treime de Pe Tocile, care mulțumește conferențiarului și secției „Muncă și lumină”.

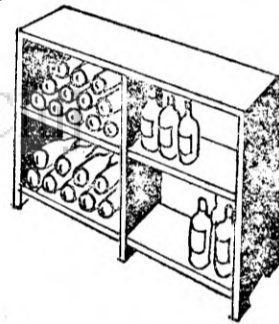
Cronicar

CÂND
ROBINETUL
NU MAI CURGE....

ATUNCI RECURGE
LA REZERVA, FACUTĂ
DIN TIMP, DE APELE
MINERALE PERLA SAU BOHOLT CARE
DATORITA COMPOZIȚIEI LOR NATURALE,
NU SE ALTEREAZA CHIAR DUPA O DEPOZI-
TARE INDELUNGATA.

DE GASIT LA PRIMA BĂCĂNIE DIN APROPIEREA DV.
OF. REG. COM. 616/939 BRAȘOV

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o între-
prindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

S'a deschis
MAGAZINUL
Piața Libertății 14

ROMANESC
Piața Libertății 14

stofe,
măfășuri,
tricotaje,

ciorapi,
pânzefuri
etc.

Lila Măzgăreanu

Telef. 2905

Telef. 2905

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Lt.-Col. Vasile Mosora, Brașov	Lei 3000
Preot Vasile Bărbieru, București	1000
Aurel V. Bărbieru, Dirig. Of. P. T. T. București	500

*

Crucea Roșie, Brașov mulțumește

în modul cel mai călduros tuturor instituțiilor, școlilor și persoanelor particulare, care au avut generozitatea să doneze alimente și bani pentru ajutorarea imediată a evacuaților în trecere prin gara Brașov.

*

Comunicat

Se aduce la cunoștință Domnilor comercianți și industriași din orașul și județul Brașov, că anumiți indivizi se prezintă în numele Domnilor funcționari superiori din Administrația Financiară și susțin că sunt trimiși să ridice anumite mărfuri ce ar fi fost comandate prin telefon de acei funcționari.

Procedeu de il întrebunțează este următorul:

Vorbește mai întâi la telefon cu firma, substituindu-se în locul funcționarului dela Administrația Financiară și după aceea trimite anumite persoane să ridice mărfurile.

Comunicăm domnilor comercianți și industriași, că în cazul când se prezintă anumite persoane cu acest procedeu, să fie reținute până la clarificare și date apoi pe mâna organelor polițienești, întrucât la mijloc nu este decât o excocherie.

*

Sala Cinema „Corso“

9 Aprilie 1944, ora 10 d-l Comandor

Dietrich Dreier

din Marina Germană și delegat al Comandamentului suprem al Armatei germane

va conferența despre

Marina de războiu germană în campania actuală.

Conferința va fi însoțită și de vizionarea a 3 filme sonore.

Intrarea gratuită.

*

Încetarea emisiunilor de radio, nu e un semnal de prealarmare

Se aduce la cunoștință publică: în conformitate cu ordinul Nr. 4316/1944 al Comandamentului Apărării Pasive, încetarea emisiunilor de radio nu va mai fi considerată ca un semnal de prealarmare și ca atare nu se vor mai obliga sălile de spectacole, adunări, restaurante etc. a evacua publicul.

Această încetare de emisiune nu va mai da loc, de acum înainte la nicio măsură de natură publică.

*

Numai Asociațiunea transilvană „Astra“ ne ajută; se gândește cineva la asta?

Cronica războiului

BOMBARDAREA CAPITALEI

Avioane anglo-americane au aruncat bombe asupra Capitalei țării, împrăștiind jale și doliu, distrugând munca nenumăratelor generații de Români harnici și pașnici. Indată după această dureroasă împrejurare, Mareșalul Conducător a adresat Țării o proclamație.

„În zilele acestea aspre, când granițele sfinte ale Neamului sunt din nou pângărite și le slujim cu sângele nostru; când frații noștri Moldoveni și-au părăsit din nou vetrele, sub viforul războiului și brațele noastre se deschideau ocrotitoare să le primească jertfa;

„Azi, când apărându-ne crucile strămoșești, ne îndreptăm din nou credința spre Dumnezeu nostru, ca să ne dea sprijin — în loc de înțelegere și dreptate, am primit dela acei pe care noi nu i-am atacat niciodată și cărora, pentru trecutul nostru, am știut a le păstra recunoștința: cumplita răzbunare a bombardamentului, care a secerat vieți nevinovate, părinți și mame, bătrâni și copii, sărăcind familiile și golind de credință sufletele.

„Un popor chinuit și singur rămas, veac de veac, stâncă de creștinătate și civilizație în pământul tuturor cotropitorilor și imperialismelor; un popor curat și drept, care n'a lovit niciodată pe nimeni, care n'a atins niciodată un pământ străin, dar care s'a apărat cu demnitate ori de câte ori pământul i-a fost năvălit; un popor care și-a apărat cu jertfă, ființa și onoarea, pe care alții l-au tradat cu nepăsare și l-au părăsit în mijlocul furtunii; este astfel lovit, în numele civilizației pe care el niciodată n'a dezonorat-o.

„Neamul nostru nu-și va pierde, pentru această faptă, lipsită de conștiință și onoare, nici credința în Dumnezeu, nici credința în Dreptate; fiindcă neamul nostru știe, că Dreptatea nu este o făcărnicie goală, care sdrobește un întreg trecut cu o faptă nedemnă. Adevăratele popoare nu-și scriu istoria în genunchi, ci cu fruntea sus. Civilizația lumii, are mai mult decât oricând, nevoie, de brațele, de sufletul, de lupta și de unirea noastră. Cu Dumnezeu înainte“!

Frontul diplomatic

O campanie de defăimare

a fost pornită prin posturile de radio străine împotriva Armatei noastre, pretinzându-se că trupe românești ar fi depus armele și ar fi dezertat la inamic. Un comunicat oficial pune la punct aceste aserțiuni, publicând actele de vitejie executate de trupele noastre în cursul operațiilor ce aveau loc chiar în zilele menționate de propaganda dușmană.

Dietza finlandeză

a ținut o scurtă ședință în cursul căreia au fost discutate diferite proiecte de legi. O altă ședință este anunțată pentru ziua de 12 Aprilie.

Combițiile făcute de presa suedeză în legătură cu situația din Finlanda și eventualitatea ca d-l Paasikivi să reia tratativele cu sovieticii, sunt privite la Berlin fără nicio importanță. Din informațiunile deținute de cercurile bine informate germane, reiese că în Finlanda nu s'a schimbat nimic în starea de lucruri cunoscută și nici nu sunt motive a crede că această situație s'ar putea schimba.

Relațiile turco-americane

fac de asemenea obiectul unor observațiuni de presă la Berlin, constatându-se că nimic nu lasă să se creadă că guvernul sau poporul turc vor putea fi îndepărtate dela punctul lor de vedere, al strictei neutralități, deși americanii amenință repetat cu sistarea trimiterii de grâne și petrol.

Problema Dardanelelor

face obiectul unui articol publicat de ziarul englez „Yorkshire Post“ reprodus de agenția germană de știri. După ce constată interesele Marii Britanii în sectorul balcanic, ziarul afirmă că Englezii vor trebui să-și precizeze cu mai multă energie punctul de vedere, deor-

rece mai curând sau mai târziu Rusia va insista ca această problemă să fie soluționată într'un mod „favorabil“. Totuși, același ziar — despre care se știe că are legături de aproape cu d-l Eden — recomandă o atitudine reținută față de Soviete, cărora trebuie să li se demonstreze că interesele britanice și cele rusești pot exista foarte bine unele lângă altele.

Interdicția străinilor la Istanbul

este anunțată de o știre din Ankara. Măsura opririi accesului străinilor în Istanbul e motivată oficial prin aceea că numărul lor mare crează dificultăți aprovizionării populației. Se pare însă că măsura a fost luată și din alte considerații, cum ar fi motivele de securitate națională.

D-l Eden a demisionat

Știrea frământată de mai multă vreme în coloanele presei de pretutindeni, pare să devină fapt îndeplinit, prin aceea că serviciul de informațiuni britanic o confirmă, dându-i și un termen de câteva zile. În jurul acestui fapt au și început comentariile, socotindu-se că remanierea guvernului în postul cel mai important al imperiului echivalează cu mai mult interes acordat politicii externe britanice.

Deși se vorbea despre înlocuirea d-lui Eden cu lordul Beaverbrook, cunoscut pentru simpatiile sale față de Moscova, în cazul de față este arătat ca succesor lordul Cranborne.

Lordul Cranborne, despre care „Yorkshire Post“ afirmă că are păreri în mare parte asemănătoare celor ale d-lui Eden, garantându-se astfel un fel de continuitate a politicii externe engleze, este cunoscut pentru simpatiile sale față de Polonezi și Finlandezi. El este și un adversar hotărât al zonelor de influență în Europa, făcând parte din

de **Mardare Mateescu**

rândurile conservatorilor care țin foarte mult la tradiția partidului și la prestigiul imperiului britanic.

Situația pe fronturi

Posibilitățile apărării în răsărit

au fost trecute în revistă de cunoscutul comentator german, generalul Dittmar. După ce constată intențiunea Rusiilor de a profita de împrejurarea replierii frontului, pentru a da lovituri decisive în Sud, d-sa observă că au venit îndată contra măsurii, încununată cu succes, care au zăvorit locurile de printrundere de pe Bugul inferior ucrainian, Nistru și Prut, obținându-se o destindere temporară a situației, completată cu desprinderea operată la cursul inferior al Bugului, prin scurtarea fiancului. Cercetând situația frontului în momentul de față, generalul Dittmar constată astfel că, pe cursul mijlociu al Prutului și la Nord-Vest de fași se găsesc forțe suficiente pentru a coresponde impetului.

În aceeași timp posibilitățile creșterii pe măsură ce intră în acțiune efectele despărțitor și zăvorător al Carpaților, deși deorândată frontul este stabilit la o bună distanță de Carpați.

Pe frontul din răsărit

se anunță că forțe proaspete germane au intrat în luptă.

La Nord de Iași trupele române au cucerit o înălțime puternic fortificată pricinuind Rusilor pierderi importante. La Nord de Cernăuți, un grup de forțe germane, care se găsește la Nord de Nistru, s'a retras, continuând lupta pe obiective dinainte fixate.

Între Stanislau și Tarnopol, precum și în regiunea situată la Sud și Nord de Brody, trupele germane au cucerit prin contra-atacuri mai multe localități și au respins pe bolșevici cu pierderi mari.

Se constată că la Sud-Est de Cernăuți bolșevicii intenționează să stabilească linia de foc pe malul Jijiei. Dese atacuri au fost respinse aici de trupele române și germane. Este menționată tendința de a muta centrul de greutate al luptelor către Sud.

În Basarabia de mijloc nu s'a petrecut nimic deosebit. Atacul rusesc și-a schimbat în parte direcția spre Sud, dar s'a lovit de linia de rezistență ținută de trupele germane și cele românești.

Desprinderea dela cursul inferior al Bugului, care are loc în același timp cu grele bătălii și se execută numai de unele formațiuni, vizează direcțiile Vasnesensk - Berezovka - Tiraspol - Odesa, cursul inferior al Nistrului. Terenul mlăștinos de aici, acordă însemnate avantaje apărării. În toți luptelor care se desfășoară cu o cruzime satanică noi nu avem decât un singur gând: Patria, și o singură dorință: dreptate.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
Tl. 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorității și Societăți Lei 800
Membrii „Astreii“ din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200